

KARBONO MERKATUAK ADOSTU DITUZTE GLASGOWN, SISTEMAK BERE HORRETAN SEGITZEKO GISAN

Berotegi efektua eragiten duten gasen isurketak murrizteko asmoz, 1997an izenpeturiko Kyotoko Protokoloak ekarri zuen karbono merkatuaren aukera, ondotik Parisko Akordioak gauzaturikoa eta behingoan, Glasgowko gailurrean xeheki adosturikoa. Munduko kutsatzaile handienak pozik agertu dira lortutakoarekin, ekologistak eta Hegoko autoktonoak haatik kezkatu eta haserre. Hain zuzen, karbono neutraltasunaren izenean, kutsatzen segitzeko aukera irekitzen du mekanismoak, lurren ustiapen basatia areagotuz gainera.

JENOFA BERTHOKOIRIGOIN

Ez da kasualitatea kutsatzaile nagusienak karbono neutraltasunaz mintzo badira etengabe, eta COP26an karbono merkatuaren alde hitz egin badute: *business as usual* [negozioa beti bezala] gisa segitzeko bidea dute, klimaren, bio-niztasunaren eta giza eskubideen kalteetan" CCFD-Terre Solidaire Gobernu Kanpoko Erakundeko Myrto Tilianakiren irakurketa dugu hau. "Karbono merkata" eta "karbono neutraltasuna" terminoen atzean gordetzen dena ulertzeko tartea hartu beharra dago, susmagarri ditugulako ikusita klima larrialdiari aurre egiteko aterabide gisa jartzen dituztela multinazional boteretsuenek, Iparreko herri aberatsek, petrolio enpresek eta finantza munduko handienek.

1997an Kyotoko Protokoloak planteaturikoa eta 2015eko Parisko Akordioko seigarren artikulua karbono merkatuaren inguruan dakarrena adostu dute Glasgow. Adosturikoa irudikatzen konparaketa simple bezain argia plazaratu zuen Greta Thunberg ekologista gazteak: "Poztasunez jakinarazten dizuet irain neutraltasuna finkatu dudala: zeozer desegoki esaten badut, hitzematzen dizuet esan atsegin batez konpentsatuko dudala". Horretan gara: karbono kuota gaitu arren, isurtzen segitzeko gisan A estatuak edo enpresak erosi ditzazke B estatu ala enpresari erabili gabeko isurketa kuota edota karbono xurgaketa dakarten proiektuei

esker lortu karbono kredituak; karbono neutraltasuna segurtatuz tratuari esker. Aldekoen hitzetan isurketen gutxitzea "akuilatze" tresna egokia da, "borondatezkoa" izanik gainera. Kontrakoen hitzetan, aurpegia berdez pintatu eta kutsatzen segitu ahal izateko bidea dakar.

Berez klima aldaketari aurre egiteko beharrezkoa dugu karbono neutraltasuna, zientzialari adituez osaturiko IPCC egiturak abisua eman zigun uda honetan: beroketa klimatikoa 1,5 gradutan mantentzeko behar dugu karbono neutraltasuna 2050erako. Baina ez da dudarik *greenwashing* edo garbiketa berderako helburu –karbono neutraltasuna– eta bide –karbono merkata– izan daitezkeela ere; eta Glasgow entzundakoa kontuan harturik badirela ere. Adosturikoa "deitoragarritzat" jo dute talde ekologistek. Ondokoa dio Greenpeacek: "Estatuen traizioa bikoitza da. Batetik, herri zaurgarrienek beharrezko dituzten finantzamenduak ez dituzte mahai gainean jarri nahi; bestetik, karbono kredituak bideratzen dituzte, zigorrik gabe kutsatzen segitu ahal izateko, Parisko Hitzarmena *greenwashing* erako makina erraldoi bihurtzeko arriskua hartuz". Deitoragarritzat, adibidez, adosturiko karbono merkaturako Indiak, Brasilek eta Txinak esku artean atxikitzen dituztela 2013 urteaz geroztik metatu 300 milioi karbono kreditu –konparatzeko, Europako lehen gaien

industriak (meatzaritza, petrokimikoa, siderurgia, papergintza,...), hegazkintzak eta energiaren sektoreak isuritakoaren 1/5aren heina-. Baldintza hori segurtatzen nahian zebiltzan eta lortu dute.

KUTSATZAILEK BEHARREZKOA DUTEN "SOLUZIOA"

Begibistakoa gelditu da estraktibismoan diharduten enpresa eta lobbyek Glasgow ukan duten presentzia: 503 ordezkari orotara, Global Witness GKEak egin kontaktuari segi. Tartean, IETA Emisio Eskubideen Aldeko Nazioarteko Elkarrekin, klima politikak bideratzen dabilena, eta estraktibista kutsatzaile handiz osaturikoa –Shell, Chevron, BP, Total petrolio konpainiak, besteak beste–. Izenak dion bezala sutsuki dabil karbono merkatuaren alde.

Karbono neutraltasuna "*statu quo*-a mantentzeko tranpa" dela irakurri daiteke CCFD-Terre Solidairek ateratako *Compensation carbone: tout sauf neutre!* ("Karbono konpentsazioa: neutroa izan ezik, beste guztia") txostenean, eta hori, isurketak gutxitzeko beharra saihesteko bidea irekitzen duelako. Gainera, lurren ustiapenaren emendia dakar joerak: "Karbono xurgatzeko hamarnaka milio hektarea liratezke behar eta lur bilatzaile olde horrek naturaren finantzarizazioa ekarriko luke". Oxfam-ek iaz jakitera eman zuen karbono neutraltasunaren helburua gauzatuz gero ez litzatekela

AUTOKTONOAK KEZKATURIK.

Hegoko herrietako autoktonoak egon dira Glasgown, baina, beste behin ere, haien eskakizunak ez dira behar bezala kontuan hartuak izan.

gehiago nekazaritzarako lurrik -1,6 bilioi hektarea oihan beharko lirateke, hau da, bost aldiz Indiaren azalera-. Joera honen ondorioz 2050 urterako jakien prezioa %80 igoko litzateke, GKE honen arabera. “Soluzio’ hauen eraginez gosetea, lurren desjabetzeak, bioaniztasunaren galera eta giza eskubideen zangopilatzeak emendatuko dira, kutsatzaileek aitzakia gisa erabiltzen dituztelarik kutsatzen segitu ahal izateko”, Armelle Le Comte, Ox-fameko kidearen hitzetan.

Glasgown ez dute onartu lurrak karbono merkatuetatik kanpo uztea -nahiz eta ekologistek eta Hegoko herri pobreek hori zuten baldintza gisa jarrita-. Lur hauetan direnen biziraupena eta elikadura burujabetza badira jokoan. *COP26: les peuples autochtones victimes du marché*

carbone (“COP: herri autoktonoak karbono merkatuaren biktima”) artikulua plazaratu zuen *Mediapart*-ek Glasgown gailurraren biharamunean. Total petrolio multinazionalak Kongoko Errepublikan bideraturiko 40 milioi akaziako monokultura jartzen du adibidetzat -Climate Accountability Institutuen sailkapenaren arabera, munduko hogeit hamar enpresa kutsatzaileen artean dago Total-. “Autoktono eta laborariak haizaturik, 40.000 hektarea nahi ditu Totalek, bertakoa ez den espezie baten monokulturaz estaliz sabana”.

Oihanen landaketa, urtegi hidroelektrikoaren eraikitzea, eremu naturalen babestea... hamaika bide daude karbono kontentsaziorako. Arazoa da Iparrekoek kutsatzen segitu ahal izateko, proiektu

tu hauek Hegoan eraikitzen dabilzala. Kapitalismoaren eta kolonialismoaren aurpegi berria dugu. Herritarren eta autoktonoen eskubideen bermea seigarren artikuluan sartzea eskatzen zebiltzan ekologistak, baina ez da halakorik onartu Glasgown. Ikusi beharko da zer nolako pisua ukanen duen, baina, salaketa sistema baten sortzea onartu dute, eskubideen errespetu-erantzukizunak salatzeko gisan.

Glasgown herri aberatsen gailurra izan dela entzun da. Hori horrela da, eta asunitua daukate 2100erako 2,7 graduko “beroketa katastrofiko” ezingo dugula saihestu. Uda honetan ezaguturiko IPCCren seigarren txosten alarmista ez da nahikoa izan aldaketa bideratzeko. Berdin segituko dugu, hezur-muinaraino izorratuz Hegoko lurretan bizi direnak. ●

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani 23 · 20004 Donostia

T. 943 420 624

info@zinkunegioptika.com

www.zinkunegioptika.com

